

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: СРСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ОСМИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 4

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 144

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма:

Настава српског језика подразумјева развијање могућности ученика да самостално користи матерњи језик (писмено и усмено), оспособљавање да доживи прочитано, формирање и развијање књижевног сензибилитета код ученика као и развијање способности вредновања књижевних дјела.

Посебни циљеви програма:

- проширивање знања о сложеним реченицама;
- упознавање творбе и функције имперфекта и плусквамперфекта;
- систематско савладавање разних облика усменог и писменог изражавања;
- осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дјела;
- оспособљавање за успешну комуникацију, правилно, течно, економично и увјерљиво усмено и писмено изражавање;
- савладавање технике брзог читања у себи.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставна тема

Оквирни број часова

1. Језик	43
2. Књижевност	52
3. Лектира	10
4. Читање	5
5. Култура изражавања	34

Оперативни циљеви/Исходи	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Језик (43)		
Ученик треба да: <ul style="list-style-type: none"> • разликује дијелове реченице; • препознаје и разликује синтаксичке јединице; • препознаје врсте независних и зависних реченица; • Уочава односе међу зависним реченицама; • Објасни творбу и функцију	Граматика (35 часова) <ul style="list-style-type: none"> • Дијелови реченице (subjekat: граматички и логички; objekat: прави и неправи; predikat: глаголски и именски); • Синтаксичке јединице (ријеч, синтагма); • Функција везника;	

<p>глаголских облика имперфекта и плусquamперфекта;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује активно и пасивно стање. 	<ul style="list-style-type: none"> • Исказивање реченичних чланова у реченицама; • Сложена реченица: независна и зависна реченица у сложеној реченици; • Независне реченице; • Комуникативна функција независних реченица; • Безличне и непотпуне реченице; • Зависне реченице; • Уочавање односа међу зависним реченицама; • Пасивне реченице; • Поредак реченица и интерпункција у зависним реченицама; • Глаголски облици, имперфекат и плусquamперфекат; • Појам актива и пасива. 	
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пише правилно велико слово у складу са правописном нормом; • исправља грешке у датом тексту; • правилно употребљава интерпункцију; • користи се Правописом 	<p>Правопис (8 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Велико слово; • Интерпункција у сложеној реченици (црта, запета, заграда, тачка и запета); • Употреба Правописа и рјечника страних ријечи. 	
<p>Тема 2: Књижевност (52)</p>		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • интерпретира књижевни текст; • уочава поетске мотиве и њихову функцију, фабулу и композицију, тематику, ликове, описе и идеју у епском дјелу; • у лирском дјелу уочава мотиве, пјесникова осјећања, поетске слике, стилска средства; • објасни и препозна појмове: симбол, метафора, алегорија, иронија, љубавна и елегична пјесма, основне лирске врсте, лирске форме (сонет), хумор, сатира. 	<ul style="list-style-type: none"> • Иво Андрић: Прича о кмету Симану; • Јован Дучић: Подне, Село; • Радоје Домановић: Мртво море; • Јован Ј. Змај: Кажи ми, кажи; • Десанка Максимовић: Крвава бајка; • Јован С. Поповић: Покондирена тиква; • Милан Ракић: На Газиместану; • Стеван Раичковић: Небо; • Стефам М. Љубиша: Кањош Мацедоновић; • Мали Радојица- Народна епска пјесма; • Љубавни растанак- народна лирска пјесма; • Пословице и изреке; • Десанка Максимовић: 	<p>Ликовна култура (приступ ликовним дјелима и споменицима) Музичка култура (дјечије стваралаштво, слушање музике, пјевање) Историја (јужнословенски народи под Турском, Аустријом и Млетачком републиком, Балкан у доба османлијског освајања) Православна вјеронаука (свети Сава и насљедници, доба ропства, ослобођење)</p>

	<p>Пахуљице снежне;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бранко Радичевић: Кад млидијах умрети; • Алекса Шантић: Ми знамо судбу; • Вук С. Караџић: Марко Краљевић; • Петар Кочић: Кроз маглу; • Ђуро Дамјановић: Јефташ, кад дође зима; • Бранко Ћопић: Битка с ђаволом; • Урош и Мрњавчевићи-народна епска пјесма; • Диоба Јакшића- народна епска пјесма; • Предраг и Ненад- народна епско-лирска пјесма; • Мак Диздар: Рука; • Зијо Диздаревић: Просањане јесени или Мајка; • Добриша Цесарић: Балада из предграђа; • Тим Ујевић: Дажд; • Хамзо Хумо: Пјесме. 	
Тема 3: Лектира (10)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прочита дјело с читалачком пажњом и води биљешке у току читања; • излаже своја запажања и учествује у дебатама о прочитаном дјелу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Перл Бак: Велики талас; • Светозар Ђоровић: Стојан Мутикаша; • Мирослав Антић: Плави чуперак; • Стеван Сремац: Поп Ћира и поп Спира; • Сава Немањић: Свети Сава у књижевности (избор Савиних списа, народног предања и умјетничке поезије о св. Сави). 	<p>Ликовна култура (приступ ликовним дјелима и споменицима) Музичка култура (дјечије стваралаштво) Православна вјеронаука (Свети Сава и насљедници)</p>
Тема 4: Читање (5)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изражајно чита краће прозне и поетске текстове и текст по улогама; • казује напамет краће прозне и поетске текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> • Усавршавање изражајног читања; • Развијање флексибилне брзине читања у себи у зависности од текста; • "летимично читање" у уџбеницима, другим предметима, новинским чланцима, лектирама, дописима, огласима, обавјештењима). 	
Тема 5: Култура изражавања (34)		
Ученик треба да:		Ликовна култура

<ul style="list-style-type: none"> • учествује у расправама о прочитаној књизи, актуелним проблемима у школи и друштву; • изражава своје мисли, конфликти рјешава ријечима, заступа своје мишљење и користи се аргументима; • изражава се и пише у складу с правописном нормом. 	<ul style="list-style-type: none"> • Причање о стварном или измишљеном догађају; • Портретисање; • Расправљање о прочитаној књизи; • Дискусија о актуелним проблемима у школи или друштву; • Облици новинског изражавања (вијест, извјештај, репортажа); • Шест домаћих писмених радова и њихова анализа на часу; • Школске писмене задаће; • Молбе, жалбе, записници. 	<p>(приступ ликовним дјелима и споменицима) Музичка култура (дјечије стваралаштво) Географија (континенти) Биологија (екологија, животна средина, екосистеми, заштита природе)</p>
--	--	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- Провјериће раније стечена знања са ученицима примјењујући обрађиване текстове и упућивати их да самостално траже рјешења;
- Омогућиће ученицима да развију схватање о језику као изражајном средству комуникације;
- Ствара повољне услове за доживљавање и тумачење текста;
- Подстиче ученике да напамет уче поетске текстове и организује вјежбе рецитовања;
- Мотивише ученике да самостално уочавају тему, идеју, карактере ликова;
- Усмјерава ученике да се служе књигама из библиотеке;
- При раду на књижевном тексту, вјежбаће са ученицима читање, рецитовање и казивање по улогама;
- Подстиче код ученика љубав према читању добрих књига;
- Препоручује ученицима да се приликом анализе лектире користе књигама из библиотеке;
- Мотивише ученике за самостално стваралаштво и показује на одабраним примјерима;
- Подстиче ученике да учествују у расправама и да богате свој језички израз.